

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

50. заседание

Срѣда, 5 февруарий 1941 г.

(Открито въ 16 ч. 55 м.)

Председателствувалъ подпредседателъ Димитъръ Пешевъ. Секретари: Николай Султановъ и Стефанъ Багриловъ.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Говорили: Т. Поляковъ	1426
Отпуски	1421	М-ръ д-ръ С. Загоровъ	1427
По дневния редъ:		4. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бю-	
Законопроекти:		джета на Министерството на войната и поддѣ-	
1. За облекчения при изплащането на дължими		ленията му за 1941 бюджетна година, въ раз-	
такси за вода къмъ Дирекцията за водоснабдя-		мѣръ на 240.000.000 л. (Второ четене)	1427
ване на безводния Дели-Орманъ. (Второ		Говорилъ: Д. Костовъ	1427
четене)	1421	5. За уреждане положението на агрономитѣ, лесо-	
2. За измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона		въдитѣ, ветеринарнитѣ лѣкари и свършилитѣ	
за откупуване мѣста, собственост на Момино-		срѣдни училища по земедѣлие и лесовѣдство	
банската селска община и Моминобанското учи-		въ Добруджа (Второ четене)	1428
лищно настоятелство, Карловско, за нуждитѣ на		6. За разрешаване на Дирекцията за електрифи-	
държавнитѣ минерални бани и курорта въ съ-		кация на Северна България да сключи заемъ	
щото село (Първо и второ четене)	1422	отъ фонда „Обществени осигуровки“ въ раз-	
Говорили: С. Караивановъ	1422	мѣръ на 100.000.000 л. (Второ четене)	1429
М-ръ д-ръ С. Загоровъ	1422	Предложение за разрешаване износа на 3.000 тона	
3. За Институтъ за обществено осигуряване (Първо		млнѣ червенъ пиперъ (Приемане)	1427
четене)	1422	Дневенъ редъ за следващото заседание	1429

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: (Звъни) При-
сѣдствуватъ нужниятъ брой народни представители. Обя-
вямъ заседанието за открито.

(Отсѣдствуватъ народнитѣ представители: Алексан-
дъръ Каранетровъ, Ангелъ Вълчевъ, Борисъ Кисовъ, Ди-
митъръ Захариевъ, Димитъръ Ивановъ, Еню Клянтевъ,
Запрянъ Клявковъ, Иванъ Райчевъ, Иванъ Минковъ, Ма-
ринъ Грозевъ, д-ръ Никола Минковъ, д-ръ Николай Ни-
колаевъ, Панайотъ Станковъ, Симеонъ Кировъ, Стефанъ
Керкенецовъ и Филипъ Махмудиевъ)

Г-да народни представители! Имамъ да ви направя
следнитѣ съобщения.

Председателството е разрешило отпускъ на следнитѣ
г-да народни представители:

Борисъ Кисовъ — 3 дни;
Дончо Узуновъ — 2 дена, и
Стефанъ Стателовъ — 1 день.

Народниятъ представителъ г-нъ Лазаръ Поповъ е поис-
калъ единъ день отпускъ. Предвидъ на това, че се е пол-
зувалъ съ повече отъ 20 дни отпускъ, ще поискамъ съгла-
сието на Народното събрание.

Които приематъ да се даде единъ день отпускъ на на-
родния представителъ г-нъ Лазаръ Поповъ, моля, да
вдигнатъ рѣка. Мнозинство Събранието приема.

Минаваме на дневния редъ.

Г-да народни представители! Моля да се съгласите да
прередимъ дневния редъ, като пристѣпимъ къмъ раз-
глеждане на точка четвърта, а следъ това на точка шеста
и седма.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ
рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка четвърта отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за облекчения при из-
плащането на дължими такси за вода къмъ Дирекцията
за водоснабдяване на безводния Дели-Орманъ.

Моля г-на докладчика да прочете законопроекта.

Докладчикъ Димитъръ Митковъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за облекчения при изплащането на дължими такси за
вода къмъ Дирекцията за водоснабдяване на безводния
„Дели-Орманъ“.

Чл. 1 Опрощаватъ се или се намаляватъ дължимитѣ отъ
отдѣлни домакинства, индустриални заведения, мелници,
работилници и др. къмъ Дирекцията за водоснабдяване на
безводния Дели-Орманъ такси за вода:

1) За периода отъ основаването на дирекцията до 31 де-
кемврий 1934 г. въ размѣръ до 2.000 л. се опрощаватъ
напълно.

2) Надъ сумата 2.000 л. за сѣщия периодъ съ нама-
ление 70%.

3) За периода отъ 1 априль 1934 г. до 31 декемврий
1937 г. съ намаление 50%.

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Които прие-
матъ заглавието на законопроекта и чл. 1, моля, да вдиг-
натъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитъръ Митковъ: (Чете)

„Чл. 2. Съ намаление по чл. 1 се ползуватъ само онѣзи
домакинства, индустриални заведения, мелници, работил-
ници и др., които изплатятъ дължимитѣ суми въ намаления
размѣръ до края на 1942 г. и такситѣ за вода, дължими
за времето следъ 31 декемврий 1937 г. Въ противенъ слу-
чай, следъ 31 декемврий 1942 г. такситѣ се събиратъ въ
пъленъ размѣръ.“

Председателствувашъ Димитъръ Пешевъ: Които прие-
матъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събра-
нието приема.

Докладчикъ Димитъръ Митковъ: (Чете)

„Чл. 3. Общини, които сж събирали такси за вода отъ отдѣлнитъ домакинства, индустриални заведения, мелници, работилници и др. за смѣтка на Дирекцията за водоснабдяване на безводния Дели-Орманъ и не сж ги внесли въ дирекцията, сж длъжни да ги внесатъ въ пълния имъ размѣръ до 31 декемврий 1942 г.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме на шестата точка отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение на чл. 2 отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Димитъръ Сараджовъ: (Чете)

„М О Т И В И

къмъ законопроекта за измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село.

Г-да народни представители! При прилагане на закона за откупуване на мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село, гласуванъ отъ Народното събрание презъ месецъ декемврий миналата година, се оказа, че ще бѣде по-умѣстно и по-полезно благоустройственитъ мѣроприятия, които ще се извършатъ съ предвидената въ чл. 2 сума отъ 1.000.000 л., да обхванатъ нуждитъ на цѣлия курортъ, а да не се ограничаватъ въ рамкитъ на мѣстността отъ селото до Бешбунарското дере, както е предвидено въ закона.

Горното като ви излегамъ, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тукъ приложения законопроектъ за измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село.

Гр. София, януарий 1941 г.

Министъръ на търговията, промишлеността и труда:
Д-ръ Сл. Загоровъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село.

Членъ единственъ. Въ чл. 2, алинея първа, думитъ „отъ селото до Бешбунарското дере“ се заличаватъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Велизаръ Багаровъ.

Велизаръ Багаровъ: Ако може, г-нъ министърътъ да обясни, защо бѣше вмѣзната тая граница по-напредъ въ закона? (Възражения)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министърътъ на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ д-ръ Славчо Загоровъ: Г-да народни представители! Съ това ограничение, което бѣше вмѣзнато въ закона, се предрешава единъ сѣдебенъ споръ. Ето защо азъ моля, за да оставимъ на свобода правосъдието, да премахнемъ тая фраза отъ закона. (Ръкоплѣскания)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представител г-нъ Стефанъ Караивановъ.

Стефанъ Караивановъ: Г-не министри! Не смѣтате ли Вие, че съ мотивитъ къмъ този малъкъ законопроектъ, така както сж дадени, спорътъ се предрешава и това е единъ аргументъ въ полза на онази теза, която се под-

държа отъ застъпникитъ на противното на Министерството на вътрешнитъ работи становище? Министерството на вътрешнитъ работи съ едно писмо бѣше опредѣлило въ какви граници да се администриратъ курортитъ Хисара и Момина-бана. Тѣй както сега сж мотивитъ, изглежда, че дадената свобода за пласиране на тѣзи 1 милионъ лева каточели се простира въ много по-голямъ мащабъ и дѣлото за ревандиация на тази граница отъ Бешбунарското дере до селото идва като единъ аргументъ въ полза именно на тезата, противна на Министерството на вътрешнитъ работи.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министърътъ на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ д-ръ Славчо Загоровъ: Г-да народни представители! Сумата се дава за благоустрояване на едно населено мѣсто и азъ не виждамъ защо трѣбва да се опредѣлятъ границитъ на благоустрояванитъ мѣста. Още повече, че тая фраза е вмѣзната безъ мое знание.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Поставямъ на гласуване. Които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Министъръ д-ръ Славчо Загоровъ: Моля, по спешностъ, законопроектътъ да се приеме и на второ четене.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Г-да народни представители! Г-нъ министърътъ на търговията, промишлеността и труда прави предложение да се даде спешностъ на законопроекта. Които приематъ това предложение — законопроектътъ да се приеме, по спешностъ, и на второ четене — моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретаръ Димитъръ Сараджовъ: (Чете)

„З А К О Н Ъ

за измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село.

Членъ единственъ. Въ чл. 2, алинея първа, думитъ „отъ селото до Бешбунарското дере“ се заличаватъ.

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които приематъ на второ четене заглавието и членъ единственъ на законопроекта за измѣнение на чл. 2, алинея първа, отъ закона за откупуване мѣста, собственостъ на Моминобанската селска община и Моминобанското училищно настоятелство, Карловско, за нуждитъ на държавнитъ минерални бани и курорта въ сѣщото село, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е приетъ окончателно.

Минаваме къмъ точка седма отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за Институтъ за обществено осигуряване.

Г-да народни представители! Предвидъ на това, че законопроектътъ е много голѣмъ, моля, да се съгласите да се прочетатъ само мотивитъ. Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете мотивитъ къмъ законопроекта.

Секретаръ Димитъръ Сараджовъ: (Чете)

„М О Т И В И

къмъ законопроекта за създаване на Институтъ за обществено осигуряване.

Г-да народни представители! Общественото осигуряване въ България, особено презъ последнитъ години, доби извънредно голѣмо развитие. И наистина, докато преди войнитъ сѣществуваше почти само фондътъ „Пенсии за

изслужено време на държавните служители", след войните, а особено през последните десетина години, се създадоха редица осигуровки със специални закони. Веднага след войните се създаде фондът „Обществени осигуровки“ за осигуряване на работниците и служащите за инвалидност, старост, смърт, злополука, болест и безработица. Държавата създаде със собствени средства инвалидните пенсии. По-късно се създадоха последователно задължителни осигуровки за случай на смърт на държавните чиновници при всички ведомства. Създаде се и осигуровката на адвокатите — пенсии за изслужено време. На дневен ред е създаването на осигуровките: пенсии на умствени работници, пенсии на земеделските стопани и пенсии на занаятчиите, а може би в скоро време и пенсии на търговците. Вън от това, при Българската земеделска и кооперативна банка съществува твърде отдавна застрахователен отдел, въ който последователно са били развити следните обществени осигуровки: застраховка на посевите срещу градушка, застраховка на добитъка, застраховка срещу гражданска отговорност и застраховка срещу пожар.

Обществените осигуровки у нас не са създадени по определен план. Въ много случаи те са създадени по почит на отделни ведомства, на организации и дори на отделни лица. Обществените осигуровки на работниците са създадени при Главната дирекция на труда и обществените осигуровки, която има за пръв път приложението на редица закони относно покровителството на труда. Повечето пък осигуровки на държавните чиновници са създадени или при съответната организация на същите, или при съответното министерство, където дори нямат развита компетентна служба. По този начин, осигуровките, които държавата е създадала със закони, са твърде разпръснати, не са самостоятелно обособени служби, не са самоцел и не са предмет на специални и непрестанни грижи.

Въ създаването на обществените осигуровки е липсвало и система. Така, осигуровките въ случай на смърт на държавните чиновници при различните ведомства предвиждат различни осигурени суми, макар че осигурената нужда на чиновниците от еднакви категории е приблизително еднаква. Срещат се, дори, еднакви осигуровки с различни по размах вноски.

Създаването на повечето обществени осигуровки не е предшествувало от необходимите проучвания за състава на осигурените, не са правени осигурително-технически пресметания и не са поставени въ положение на равновесие задълженията на осигуровката с очакваните средства. Поради това, много обществени осигуровки са финансово нестабилни. Някои осигуровки имат скрити осигурително-технически дефицити, които един ден ще се проявят. Като следствие от това, ще се наложи или да се намалят осигурителните обезщетения, или да се увеличат вноските, или държавата да се притече на помощ. Това пък ще рече или да се прехвърлят тежестите от една осигурителна генерация на друга, или да се слагат непредвидени тежести на държавата.

Административно и технически повечето държавни осигуровки не са организирани добре. Повечето от тях имат недобор от вноски, плащането на обезщетенията не става своевременно, а срещат се и осигуровки, които нямат уредено счетоводство и отчетност. Ръководството им е не винаги въ компетентни ръце, а за рационализация и машинизиране на работата не може и да се говори.

Би могло да се изтъкнат още редица отрицателни страни въ създаването, изграждането и функционирането на осигуровките, които държавата е създавала със закони. Но и издожените вече са достатъчни, за да покажат, че е необходимо държавата да вземе мерки, за да се поставят на здрава основа всички обществени осигуровки.

Общественото осигуряване днес има за българското осигурително дѣло много по-голямо значение, отколкото частното. Така, докато застрахованият капитал на осигуровките на държавните и обществени чиновници за случай на смърт възлиза на 6-7 милиарда лева, застрахованият капитал по клон „Живот“ на всички частни застрахователни дружества е под 5 милиарда лева. От друга страна, само фондът „Обществени осигуровки“ има вноски над 280 милиона лева по осигуровките за инвалидност, старост и смърт, когато сумата на събраните премии по клон „Живот“ на частните застрахователни дружества възлиза на около 250 милиона лева. При това, докато при частното осигуряване се забелязва известен застой, общественото осигуряване отбелязва неспирно развитие. Частните застрахователни дружества се поставиха доста отдавна под правния и материалния надзор на

държавата. Обществените осигуровки, обаче, не подлежат на такъв надзор. Те са предоставени на техните носители. Ако носител на обществени осигуровки бѣше специално учреждение, то щѣше да има грижата за доброто изграждане и функциониране на осигуровките, но понеже такова досега не е създадено, нѣма никаква гаранция, че изграждането и функционирането на осигуровките ще бѣде правилно.

Мѣрките които държавата трѣбва да вземе, за да постави на здрави основи обществените осигуровки, са предимно от организационен характер. Необходимо е или да се създаде държавен контрол върху обществените осигуровки по подобие на държавния контрол върху частните застрахователни дружества, или да се създаде специален институт, въ който да се обединят всички обществени осигуровки. Голѣмото преимущество от създаване на общ институт за обществено осигуряване е, че той ще стане носител на цѣлокупното обществено осигуряване и ще бѣде изразител на държавната политика въ областта на осигурителното дѣло.

След обсъждане, правителството намѣри, че създаването на държавен контрол върху обществените осигуровки би дало много по-ограничени резултати за постигане на поставената цел. Създаването на специален Институт за обществено осигуряване не само ще даде възможност да се остроят всички недѣзи въ общественото осигуряване, но и отговаря на политиката, която правителството следва по отношение на общественото осигуряване, както и на значението, което то му придава. Като резултат на това убеждение, правителството предлага настоящия законопроект за създаване на Институт за обществено осигуряване, който има да изиграе извънредно голѣма роль въ нашия обществен живот.

Чрез обединяването на обществените осигуровки въ един общ институт ще се създадат широки възможности за поставяне въ ред и на здрава основа на всички обществени осигуровки, които се нуждаят от това. Въ института ще се привлечат компетентни и вещи лица. Ще създаде възможност да се извърши рационализация на работата въ всѣко отношение. Поставени под едно единно управление, отделните осигуровки ще бѣдат съгласувани и оеднаквявани. Ще се пристѣпи към финансово заздравяване на осигуровките. Осигуровките ще вдѣхнат пълно довѣрие у осигурените съ доброто си и здраво устройство. Институтът за обществено осигуряване ще се издигне като един от най-голѣмите институти у нас и ще бѣде достоен изразител на грижите на държавата въ областта на осигуряването — грижи, които през последните години са били, наистина, голѣми.

Общественото осигуряване у нас се намира въ период на бързо развитие. Както е известно, въ тази сесия на Народното събрание ще се разгледа законопроектите за осигуряване на умствени работници, на занаятчиите и на земеделските стопани. Въ подготовителен период се намира създаването на осигуровка за пенсии на търговците и др. Постепенно рѣе идеята за създаване на общо-народна осигуровка за пенсия и лѣкуване. Българската държава е била винаги отзивчива към общественото осигуряване. Институтът за обществено осигуряване ще се яви като добър инструмент за държавна политика въ областта на общественото осигуряване. Той ще проучва и подготвя създаването на осигуровките и ще ги взема под своето управление, за да бѣде държавата сигурна въ здравето им изграждане.

Съ всичко това, обаче, не се изчерпва ролята на Института за обществено осигуряване. Осигуровките натрупват значителни средства, които се пласират въ различни обекти. Досега обществените осигуровки не са имали една определена пласментна политика. Когато обществените осигуровки се събират въ един институт, пласирането на средствата ще стане по определен план. Понеже институтът ще разполага съ огромни средства, пласирането им може да става не само съ оглед на интересите на осигуровките, но и съ оглед на интересите на народното стопанство. Институтът за обществено осигуряване ще набере милиарди лева фондове и резерви, които могат да бѣдат насочени въ мѣроприятия, целещи повдигането на националния доход.

Преимствата, които се създават за отделните осигуровки, за държавата, за цѣлокупното обществено осигуряване и за самите осигурени се обединяването на всички осигуровки въ един общ институт, са налице. Тѣзи преимущества биха се очертали още по-ясно, ако се прослѣдѣше сегашният развой на отделните осигуровки и ако се анализираше тяхното състояние.

Предлаганият законопроект обхваща следните глави:

- Глава I — Общи положения.
- Глава II — Уредба на осигуровките.
- Глава III — Управителни органи.
- Глава IV — Контрол и отчетност.
- Глава V — Преходни положения.

Въ първата глава — Общи положения — се очертава целта, характерът и седалището на института. По подобие на Българската народна банка и Българската земеделска и кооперативна банка, институтът е автономен, с отделна юридическа личност. По-нататък се излагат задачите на института. Предвижда се начинът, по който ще става включването на отделните осигуровки въ института. Забранява се на института да се занимава с работи вън от осигуряването, за да не би управата на института, разполагайки с значителни средства на осигуряването, да се впусне въ други дейности: кредитна, търговска и др.

Във втората глава — Уредба на осигуровките — са изложени постановленията, които определят отношенията на отделните осигуровки помежду им и към института. Предвидена е строга финансова самостоятелност на отделните осигуровки, предписва се какъ да става пласирането на средствата и се предвижда създаването на един общ запасен фонд.

Третата глава — Управителни органи — обхваща разпоредбите относно управлението на института. То се повърва на управителен съвет, състоящ се от компетентни отговорни лица. Въ помощ на управителния съвет се явяват съветите на отделните осигуровки или група сходни осигуровки. Управителният съвет, съветите на осигуровките, заедно с поканени вещи лица, образуват общ съвет, въ който през всеки три години се поставя на общо разглеждане и преценка дейността на института. Въ управителния съвет се съсредоточава управлението и отговорността за работите на института. На съветите на осигуровките се възлагат грижите за подобрене на отделните осигуровки. Въ общия съвет се слага на преценка работата на института. Инициативата въ управлението на института, по подобие на Българската народна банка и Българската земеделска и кооперативна банка, се съсредоточава въ лицето на директора на института, който е и председател на управителния съвет. Ръководството на отделните осигуровки или на групи от сходни осигуровки се повърва на началници на отдели.

Четвъртата глава — Контрол и отчетност — съдържа постановления, напълно сходни с постановленията на закона за Българската земеделска и кооперативна банка. Върховният контрол надъ института е въ ръцете на министра на търговията, промишлеността и труда. Бюджетът на института подлежи на одобрение отъ Министерския съвет.

Законопроектът за Института за обществено осигуряване съдържа само най-съществените постановления. Подробности по приложението му се предоставят на отделни наредби.

Гр. София, февруарий 1941 г.

Министър на търговията, промишлеността и труда:
Д-ръ Сл. Загорев

(Ето текстът на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за Институтъ за обществено осигуряване.

Глава I.

Общи положения.

Чл. 1. Основава се Институтъ за обществено осигуряване съ отделна юридическа личност, който обхваща осигуровките, създадени съ законитъ: за общественитъ осигуровки и за осигуряване на умственитъ работници.

Освен горенаброенитъ осигуровки, къмъ Института за обществено осигуряване могат да бждат причислени, съ специален законъ, и други обществени осигуровки въ страната.

Седалището на института е въ София. Институтътъ може да има органи въ всички населени мѣста на царството, където се окаже нужда.

Чл. 2. Институтътъ има следнитъ задачи:

а) да бжде проводникъ на държавнитъ инициативи въ областта на общественото осигуряване, като извършва всичкитъ подготвителни работи въ връзка съ тѣзи инициативи;

б) да се грижи за изграждането и доброто функциониране на общественитъ осигуровки;

в) да съгласува и обединява сроднитъ осигуровки и службитъ имъ;

г) да събира и оползотворява срѣдствата на общественитъ осигуровки.

Чл. 3. Институтътъ за обществено осигуряване не може да упражнява други дейности, освенъ прѣката работа по осигуряването и дейността въ връзка съ пласирането на срѣдствата на осигуровките, включени въ института.

Глава II.

Уредба на осигуровките при института.

Чл. 4. Осигуровките, включени въ Института за обществено осигуряване, се уреждатъ и занаярѣдъ отъ статутитъ (законъ, правилникъ, наредба и др.), по силата на които са създадени и са били уреждани до включването имъ въ института.

Следъ включването на осигуровките въ института, статутитъ имъ се прилагатъ отъ Института за обществено осигуряване.

Чл. 5. Отделнитъ осигуровки въ института са финансово самостоятелни и покриватъ съ срѣдствата си осигурителнитъ си обезщетения, задълженията си, загубитъ, резервитъ, фондовете и административнитъ си разноски.

Разходите за общитъ служби на института се разпределятъ върху отделнитъ осигуровки по начинъ, определенъ съ наредба на управителния съветъ, одобрена отъ министра на търговията, промишлеността и труда.

При пласирането на срѣдствата, принадлежащи на две или повече осигуровки, се държи смѣтка за дѣла, съ които участвуватъ отделнитъ осигуровки и се пресмѣта съответната частъ на дѣла отъ загубитъ и отъ дохода на пласмента.

Чл. 6. Осигуровките, които се включватъ въ Института за обществено осигуряване, преминаватъ къмъ него съ всичкитъ си права и задължения и съ всичкитъ си активи и пасиви, като запазватъ, до евентуалното имъ преустройство, уредбата на службитъ си.

Съ включването на осигуровката въ института, последниятъ поема всичкитъ и правоотношения съ осигуренитъ и съ трети лица. Отклонения отъ това се допускатъ, но тѣ трѣбва да бждатъ уредени съ специална наредба на управителния съветъ на института, одобрена отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на търговията, промишлеността и труда.

Чл. 7. Управителнитъ органи на всички съществуващи въ страната осигуровки, които не са включени въ института, са длъжни да даватъ всички поискани имъ отъ института сведения и освѣтления въ връзка съ тѣзи осигуровки.

Всички проектирани измѣнения и допълнения на статутитъ на тѣзи осигуровки не могатъ да станатъ безъ да се вземе съгласието на Института за обществено осигуряване.

Чл. 8. Срѣдствата на осигуровките при института се влагатъ въ ценности, като се държи смѣтка за характера и предназначението на тѣзи срѣдства и за нуждитъ на осигуровките.

Когато срѣдствата иматъ характеръ на математически резерви, съ които се обезпечаватъ бждещи задължения на осигуровките, влагането имъ може да стане само въ следнитъ ценности:

а) срочни влогове въ държавни банки;

б) недвижими доходносни имоти въ голѣмитъ градове, съ изключение на паянтови сгради и сгради за индустриални цели;

в) български държавни и гарантирани отъ държавата ценни книжа, както и заеми срещу такива ценни книжа до размѣръ на 80% отъ борсовия курсъ;

г) първа ипотека срещу недвижими имоти въ размѣръ до 40% отъ стойността имъ. Ипотека, установена въ полза на института, не може да бжде прередена отъ каквато и да е фискална привилегия на държавата, общинитъ или други обществени учреждения върху стойността на ипотекирания имотъ, съ изключение само на привилегията на държавата за прѣкитъ данѣци и върхнинитъ върху тѣхъ, съ които е обложенъ ипотекираниятъ имотъ;

д) заеми, предназначени за инвестиране въ стопански предприятия на държавата, общинитъ и други автономни учреждения, които иматъ приходи отъ установени съ закони данѣци, налози, такси и берии, или ако тия предприятия иматъ монополно право. Въ всички случаи заемитъ трѣбва да бждатъ гарантирани съ самитъ предприятия, съ доходитъ имъ или съ нѣкакъвъ данѣкъ, налогъ или такси, установени съ законъ.

Чл. 9. При Института за обществено осигуряване се образува общъ запасенъ фондъ, въ който се отнасятъ из-

лишните суми (печалбите) на отделните осигуровки и 1 на хиляда от сумите на събраните от тях вноски.

Срѣдствата на общия запасен фонд се използват за следните цели:

- а) извършване на работи и мѣроприятия, които сѣ въ интересъ на всички осигуровки;
- б) отпускане заеми на отделни осигуровки, когато имъ се яви случаенъ и преходенъ дефицитъ;
- в) общъ съветъ;
- г) извършване на мѣроприятия, които целятъ намалението или предотвратяването на осигурителните случаи.

Глава III.

Управителни органи.

Чл. 10. Управителните органи на Института за обществено осигуряване сѣ:

- а) управителниятъ съветъ;
- б) съветитъ на осигуровките;
- в) общъ съветъ.

Чл. 11. Управителниятъ съветъ има следния съставъ: директора на института, директора на държавния надзоръ върху частните застрахователни предприятия, главния директоръ на труда, главния директоръ на статистиката, единъ членъ сѣдия на Софийския апелативенъ съдъ, назначенъ отъ министъра на правосѣдието, и единъ специалистъ по осигурителното дѣло, назначенъ съ царски указъ по предложение на министъра на търговията, промишлеността и труда.

Председателъ на управителния съветъ е директорътъ на института.

Чл. 12. Управителниятъ съветъ може да излъчва измежду членоветъ си по-малкъ съставъ, на който да възлага изпълнението на нѣкои отъ задачите си.

Чл. 13. Управителниятъ съветъ се свиква на заседание отъ председателя му или по искане най-малко на половината отъ членоветъ му, но най-малко веднажъ въ три месеца.

Чл. 14. Управителниятъ съветъ ръководи института и опредѣля общите принципи на политиката му. По-специално той има следните задачи:

- а) съставя бюджета на отделните осигуровки и на института;
- б) приема годишните равномѣтки и баланситъ на отделните осигуровки и на института;
- в) опредѣля ценноститъ, въ които трѣбва да се вложатъ срѣдствата на осигуровките и полага грижи за доброто стопанисване на сѣдитъ;
- г) изработва проектитъ за изменение и допълнение на наредбитъ и правилницитъ за приложението на законитъ за отделните осигуровки;
- д) приема наредбитъ и правилницитъ по прилагането на настоящия законъ;
- е) решава създаването на мѣстни органи на института;
- ж) разглежда всички препорѣки, които му се направятъ отъ съветитъ на осигуровките;
- з) извършва всички други функции, които настоящиятъ законъ му поставя, или които законитъ на отделните осигуровки поставятъ на управителнитъ имъ тѣла.

Чл. 15. При всѣка осигуровка или група отъ сродни осигуровки има съветъ съ следния съставъ: началника на отдела, въ който влиза осигуровката, началницитъ на осигуровките, двама представители на осигуренитъ, двама представители на работодателитъ, ако има такива, и две вещи лица. Всички членове се назначаватъ отъ министъра на търговията, промишлеността и труда, по докладъ на директора на института.

Председателъ на съвета е началникътъ на отдела, обаче директорътъ на института винаги може да поеме председателството.

Чл. 16. Съветитъ на осигуровките се свикватъ отъ директора на института най-малко единъ пътъ презъ годината.

Чл. 17. Съветътъ на една осигуровка или група сродни осигуровки има за задача да се занимава съ дѣлата на осигуровките, които влизатъ въ компетентността му, както и да съдействуватъ за тяхното добро развитие и уреждане. По-специално той има следните задачи:

- а) разглежда и се произнася върху начина на провеждането на осигуряването върху добититъ резултати;
- б) преценява доколко осигуровката дава своевременно и ефикасно своето обезщетение на осигуровките;
- в) грижи се за рационалното и икономическо изпълнение на работата на осигуровките;
- г) прави порѣчки на управителния съветъ, относно бюджета, финансовото и административното изграждане, плащането на срѣдствата и пр. на осигуровките;

д) разглежда и се произнася по всички въпроси, които управителниятъ съветъ или директорътъ на института му поставя.

Чл. 18. По решение на управителния съветъ или по нареждане на министъра на търговията, промишлеността и труда, най-малко единъ пътъ на три години се свиква съвмѣстно заседание на управителния съветъ и всички съвети на осигуровките на общъ съветъ.

По решение на управителния съветъ, въ общия съветъ могатъ да бждатъ поканени и до десетъ други лица, които изхождатъ отъ срѣдитъ на осигуренитъ или сѣ вещи въ осигурителното дѣло. Председателътъ на общия съветъ се назначава отъ министъра на търговията, промишлеността и труда.

Чл. 19. Общиятъ съветъ разглежда всички въпроси отъ политиката на института и по-специално: а) преценява доколко институтътъ и отделните осигуровки отговарятъ на своето предназначение; б) прави общи препорѣки за насокитъ на бждещата дейностъ на института; в) преценява доколко пласментната дейностъ е била целесобразна и полезна; г) разглежда и решава всички въпроси, които му се поставятъ отъ управителния съветъ или отъ министъра на търговията, промишлеността и труда.

Чл. 20. Начело на института стои директорътъ, който се назначава и уволнява отъ Министерския съветъ, по предложение на министъра на търговията, промишлеността и труда.

Чл. 21. Начело на отделните осигуровки или на групи отъ сродни осигуровки, както и на отдела, които представляватъ общи служби за всички осигуровки, стоятъ началници. Началницитъ на отдела и отделения се назначаватъ и уволняватъ отъ министъра на търговията, промишлеността и труда въз основа на мотивирано предложение на управителния съветъ.

Всички други длъжностни лица при института се назначаватъ и уволняватъ отъ министъра на търговията, промишлеността и труда, по докладъ отъ директора.

Чл. 22. Всички служители при института трѣбва да представятъ гаранции и да отговарятъ на ценза и условията, които се опредѣлятъ отъ правилника, изработенъ отъ управителния съветъ и одобренъ отъ Министерския съветъ по докладъ на министъра на търговията, промишлеността и труда. Тѣ се смѣтатъ за държавни служители и се ползватъ съ право на пенсия по закона за пенситъ на държавнитъ служители.

Чл. 23. Заплатитъ на служителитъ при института се опредѣлятъ съ отделенъ щатъ, който се изработва отъ управителния съветъ и одобрява отъ Министерския съветъ по докладъ на министъра на търговията, промишлеността и труда.

Чл. 24. Институтътъ се представлява и задължава отъ директора или отъ упълномощено отъ него длъжностно лице.

Предъ сѣдилищата институтътъ се представлява отъ юрисконсултитъ при института или отъ държавнитъ адвокати.

Всички искове отъ или противъ института се водятъ въ лицето на директора на института, като представител на сѣщ.я. Исковитъ молби, въззивнитъ и касационни жалби, отговоритъ и молби, жалби и книга, които се подаватъ по дѣлата, въ които е страна институтътъ, могатъ да се подписватъ и само отъ юрисконсултитъ или отъ държавнитъ адвокати.

Сѣдилищата сѣ задължени да изпращатъ и връчватъ всички книга по заведенитъ дѣла направо на държавнитъ адвокати.

Глава IV.

Контроль и отчетность.

Чл. 25. Министърътъ на търговията, промишлеността и труда има върховния контроль върху дѣлата на института. Той следи щото действията и решенията на управителните органи на института да се движатъ въ рамките на законитъ и статутитъ на осигуровките и да сѣ целесобразни и полезни за общественото осигуряване. Той може да отмени незаконнитъ решения и вреднитъ за осигуряването действия.

Чл. 26. За приходитъ и разходитъ на института се съставя отъ управителния съветъ бюджетъ, който подлежи на одобрение отъ Министерския съветъ, по докладъ на министъра на търговията, промишлеността и труда.

Извънбюджетни разходи могатъ да се правятъ само въ изключителни случаи по мотивирано решение на управителния съветъ на института, одобрено отъ министъра на търговията, промишлеността и труда.

Произвеждането и оправдаването на бюджетните разходи става съгласно особенъ правилникъ, приетъ отъ управителния съветъ и одобренъ отъ министъра на търговията, промишлеността и труда въ съгласие съ министъра на финансите.

Чл. 27. Операционната година на института започва на 1 януарий и свършва на 31 декемврий.

Ежегодно книгитъ и смѣткитъ на отдѣлнитъ осигуровки на института се приключватъ и се съставятъ годишни равномѣтки, баланси и отчети за дейността на отдѣлнитъ осигуровки и на института.

Институтътъ обнародва годишнитъ равномѣтки, баланситъ и отчетитъ въ своя годишенъ отчетъ.

Чл. 28. Управителниятъ съветъ на института представлява на министъра на търговията, промишлеността и труда най-късно до 1 априлъ докладъ, придруженъ отъ годишна смѣтка за операциитъ си презъ изтеклата година.

Докладътъ, заедно съ годишната смѣтка, се предава на една комисия, състояща се отъ единъ съветникъ на Върховната смѣтна палата, назначенъ отъ председателя на смѣтата, и по единъ представителъ на министъра на финансите, на министъра на търговията, промишлеността и труда и на министъра на земедѣлнето и държавнитъ имоти, които го предлагатъ и представятъ докладъ на министъра на търговията, промишлеността и труда. Смѣтата комисия преглежда и проверява бюджетнитъ разходи на института, дали смъ извършени съгласно специалния правилникъ, и изпраща доклада си за резултата отъ проверката, чрезъ министъра на търговията, промишлеността и труда, на Върховната смѣтна палата.

Министърътъ на търговията, промишлеността и труда се произнася въ продължение на 6 месеца отъ деня, въ който институтътъ му е представилъ доклада и равномѣтката си. Ако одобри доклада и смѣтката, управителниятъ съветъ на института се освобождава отъ отговорностъ за операциитъ презъ отчетното упражненіе.

Управителниятъ съветъ на института се освобождава отъ отговорностъ и въ случай, ако министърътъ не се произнесе върху доклада и смѣтката въ предвидения по-горе срокъ.

Глава V.

Преходни положения.

Чл. 29. Настоящиятъ законъ влиза въ сила единъ месецъ следъ обнародванетоъ му въ „Държавенъ вестникъ“ и отменява всички закони и наредби, които му противоречатъ.

Законътъ за общественитъ осигуровки и законътъ за осигуряване на умственитъ работници оставатъ въ сила, доколкото не смъ отменени въ нѣкои свои постановления отъ разпореденията на настоящия законъ.)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Тодоръ Поляковъ.

Тодоръ Поляковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Законопроектътъ, който се внася, засѣга една материя безспорно много важна за днешното време, когато въпросътъ за осигуряванетоъ на работниците, занаятчиитъ, селянитъ и интелектуалитъ се налага съ голѣма настоячивостъ. Въ живота маса хора на старини, или тогава, когато изпадатъ въ болестъ или инвалидностъ, не могатъ да посрещнатъ най-необходимитъ си нужди. Обществото е длъжно да се загрижи за тия слаби свои членове, за да може да се възстанови една справедливостъ, за да се отговори на едно морално задължение, бихъ казалъ: всѣки, който е въ нужда, да получи съответната подкрепа. Въ днешно време, когато човѣчеството е отишло толкова напредъ въ културно отношение, не трѣбва да се срѣщатъ изъ улицитъ на градове и села хора, изпаднали въ крайна нищета, да бждатъ обектъ на благотворителностъ; тая благотворителностъ, която устройва тържества и забавления — „танцуваща благотворителностъ“. Трѣбва държавата, обществото, организираното общество да се погрижатъ за нуждаещитъ се. Азъ смѣтамъ, че това трѣбва да стане и може да стане не по пътя на една частна осигуровка, не по пътя на отдѣлни инцидентни осигурявания по силата на този или онзи законъ, а време е вече и у насъ да се осъществи, както въ много културни страни, общенародната, задължителна, държавна осигуровка. Не бива да се търпи това, само отдѣлни категории отъ обществото, да кажемъ, чиновници, адвокати и други да бждатъ осигурени въ случай на болестъ, старостъ и инвалидностъ, а другата частъ отъ това общество, многобройната маса, която всѣки денъ твори материалнитъ и културни блага, да стои въ нищета при старини, болестъ и инвалидностъ и да протѣга ръка за благодеение.

Вѣрно е, г-да народни представители, че у насъ вече се създадоха много отдѣлни закони за осигуряване на дадени съсловия и обществени категории, но тия отдѣлни осигуровки смъ недостатъчни и не разрешаватъ въпроса радикално. Не може осигуровката, която се проектира да се даде съ законопроекта за осигуряване на земедѣлцитъ отдѣлно, изолирано, да разреши голѣмата проблема за осигуряванетоъ; също е и съ законопроекта за осигуряване на занаятчиитъ; не бива да се осигуряватъ отдѣлни съсловия, като адвокатското, търговското и др. Належашо е да се създаде една общенародна държавна осигуровка за всички български граждани въ случай на инвалидностъ, злополука, болестъ, старостъ и смъртъ.

Г-да народни представители! Азъ отивамъ по-нататкъ и смѣтамъ, че не може да се търпи, щото осигуряванетоъ на народа, на отдѣлнитъ граждани да бжде обектъ на частната инициатива, на нѣкакви застрахователни дружества, които иматъ за целъ не да осигурятъ старинитъ, здравето и бждещето на семейството на единъ занаятчия, на единъ работникъ или на единъ интелектуалецъ, а смъ си поставили една единствена задача — да спечелятъ, да натрупатъ печалби отъ едно такова предприятие. Съ тѣзи търговски предприятия, наречени осигурителни дружества, трѣбва да се ликвидира чакъ по-скоро по държавенъ редъ; осигуровката трѣбва да бжде иззета изъ ржцетъ на частнитъ капитали и да се вземе изцѣло отъ държавата, отъ организираната държавна властъ. Когато ние имаме една обща общенародна осигуровка, тогава и вноситъ за осигуряванетоъ ще бждатъ по-малки и по-лесно поносими; тогава държавата ще отговори на своето задължение като държава — да се грижи за всички свои граждани, за всички свои поданици, да се грижи преди всичко за икономически слабитъ слоеве, да се грижи за тѣзи, които смъ въ нужда поради болестъ, поради старостъ и да осигури съществуванетоъ на непълнолѣтнитъ, на неджгавитъ наследници на осигуренитъ.

Г-да народни представители! Законопроектътъ, който се внася днесъ отъ г-на министъра на търговията, промишлеността и труда, не разрешава тази проблема, която е вече сложена, която чака разрешение. Тоя законопроектъ има за задача — както е казано въ него — да бжде проводникъ на държавната инициатива въ областта на общественото осигуряване, като извършва всички подготвителни работи и въ връзка съ тѣзи инициативи да се грижи за доброто функциониране на отдѣлнитъ осигуровки, които съществуватъ по разнитъ закони, да се получи, тъй да се каже, еднообразие въ тѣхната дейтелностъ и да не се отива къмъ противоречие. Безспорно, това не е безъ значение, безспорно, тоя законъ ще постигне известни цели въ това направление. Но азъ смѣтамъ, г-да народни представители, че проблемата за осигуряване на българскитъ граждани въ случай на инвалидностъ, болестъ, старостъ и смъртъ остава откритъ, тя очаква своето разрешение и трѣбва да бжде разрешена, като се обединятъ всички осигуровки въ една общодържавна осигуровка: всѣки български гражданинъ, безразлично кжде работи, дали е чиновникъ малкъ или голѣмъ, дали работи въ областта на земедѣлнето, индустрията, занаятитъ или въ частно предприятие, да бжде осигуренъ, да знае, че задъ него и надъ него стои една държавна осигуровка, която въ случай на бедствие, въ случай на нещастие съ него ще може да му даде екзистенцъ-минимума за съществуване. Само така може да се постигне справедливостъ и да се отговори на нуждитъ на времето. Азъ дължа да кажа още, че съществуващитъ осигуровки, особено работническитъ осигуровки, трѣбва да бждатъ разширени до степенъ такава, че действително да могатъ да отговарятъ на нуждитъ и на целитъ, които си поставятъ. Ако, да кажемъ, единъ работникъ е загубилъ своитъ ржце и е станалъ кржгълъ инвалидъ, не може да го издържатъ съ 500-600 л., а трѣбва да му се даде една истинска, една действителна осигуровка, и срѣдствата за тази осигуровка трѣбва да бждатъ събирани по общия редъ съ събиране срѣдствата на държавата, защото, ако държавата събира своитъ приходи въ видъ на данъци и на всевъзможни облози, които тежатъ извънредно много на гърба на българския народъ, тия именно срѣдства трѣбва да отидатъ въ това направление. Вземаме данъци вече за всичко, имаме толкова данъци, че не може вече да ги наброимъ. Всички тѣ трѣбва да бждатъ отправени въ това направление, въ областта на социалното подпомагане, въ областта на осигуровката на всички слаби икономически слоеве, на всички членове на обществото въ случай на нужда. Азъ искамъ да се внесе единъ таквъ законопроектъ. Нека г-нъ министърътъ на търговията, промишлеността и труда, прави-

телството ни внесе такъв единъ законопроектъ, който се желае отъ българския народъ. Тръбва да имаме обща, всенародна осигуровка, която може да даде достатъчна гаранция за съществуването на българските граждани, независимо отъ това, отъ кои сръби изхождатъ, независимо отъ това, къде сж работили, и да получатъ осигуровка съразмърно нуждитъ на семействата имъ.

Ето защо, г-да народни представители, азъ смѣтамъ, че внесенниятъ законопроектъ не може да разреши голѣмата проблема за общественото осигуряване и че това, което се казва въ мотивитъ, че щѣло да се постигне голѣма социална справедливостъ, е само фраза. Най-голѣмиятъ резултатъ, който може да се получи съ учредяването на този институтъ, то е да се получи унификация въ осигуровката. Но голѣмиятъ въпросъ за осигуряването на българския народъ въ случай на инвалидностъ, старостъ, болестъ и пр. си стои откритъ и той чака разрешение, трѣбва да бѣде сложенъ за разрешение съ единъ отдѣленъ законъ за общонародна осигуровка. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата г-нъ министърътъ на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ д-ръ Славчо Загоровъ: Г-да народни представители! Институтътъ за общественото осигуряване има две задачи. Първата задача е техническа: да се създадатъ условия за прилагането на законитъ за осигуряване на умственитъ работници, на занаятчиитъ и за бѣдеше на търговцитъ. При днешното положение би трѣбвало тѣзи задачи да се възложатъ на Главната дирекция на труда. Това може да се постигне, ако разширимъ тази дирекция, за да може да използваме нейнитъ технически органи тукъ и въ провинцията за тази целъ. Но такова разширение ще постави центъра на тежестта въ тази дирекция вънъ отъ труда — въ осигуряването. А това би значило да се затруднятъ функциитъ на тази дирекция като регулаторъ на отношенията между труда и капитала. Ето защо налага се при такова разширяване на задачитъ на общественитъ осигуровки да се създаде единъ новъ институтъ, вънъ отъ Дирекцията на труда. По този начинъ ние ще имаме отдѣлни технически и периферни органи за провеждане задачитъ на общественото осигуряване. Това е първата задача на този институтъ.

Втората задача, г-да, е, бихъ казалъ, еволюционна. Отдѣлни съсловия днесъ се намиратъ при най-различни условия на осигуряване, маситъ сж различни по съставъ, по полъ и по възраст, доходитъ имъ сж различни по размѣръ и по източникъ. Отношенията между земя, трудъ и капиталъ сж различни. Ето защо осигуровката за старостъ не може да бѣде еднаква поне въ момента на нейното основаване. Азъ съмъ съгласенъ съ голѣмата идея, че въ края на краищата отдѣлнитъ съсловия не трѣбва да иматъ твърде различни обществени осигуровки, обаче въ момента на създаването имъ тѣ не могатъ да бѣдатъ абсолютно еднакви. Ето защо оеднаквяването, както го разбирамъ, и то нагоре, трѣбва да стане еволюционно. Тази задача си поставя новиятъ институтъ. Той е повиканъ да направи това оеднаквяване съ течение на времето, когато нашата държава забогатѣе, когато се създаде по-голѣмъ националенъ доходъ и тя ще може да се притече на помощъ и да проведе това оеднаквяване нагоре. Съ този законопроектъ се поставя основниятъ камъкъ на общественото осигуряване въ България и азъ ви моля да го гласувате. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Ще гласуваме.

Които приематъ на първо четене законопроекта за Институтъ за общественото осигуряване, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ отива въ комисията.

Минаваме на точка първа отъ дневния редъ:

Одобрение предложението за разрешаване износа на 3.000 тона млѣнъ червенъ пиперъ.

Моля г-на докладчика да го прочете.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за разрешаване износа на 3.000 тона млѣнъ червенъ пиперъ.

Г-да народни представители! Съ царски указъ № 22, отъ 1 септемврий 1939 г., обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 195, отъ сжщата година, е забраненъ износьтъ на млѣния червенъ пиперъ.

Производството на млѣнъ червенъ пиперъ презъ тази година щѣло да възлѣзе на около 5.800 тона, отъ които, въ съгласие съ Дирекцията на гражданската мобилизация, щѣли да се задържатъ въ страната 700 тона за запасяване.

Като експортенъ излишекъ, следователно, се очертавало едно количество отъ около 3.500 тона.

Като съобщава горното съ писмото си № 8104/3047, отъ 22 януарий 1941 г., Дирекцията на външната търговия моли да се внесе спешно предложение въ Министерския съветъ за разрешаване износа на 3.000 тона млѣнъ червенъ пиперъ отъ реколтата 1940 г.

Съ 49-то постановление, протоколъ № 10, отъ 25 януарий 1941 г., Министерскиятъ съветъ е одобрилъ да се внесе за разглеждане и гласуване въ Народното събрание законодателно предложение за разрешаване износа на казаното количество червенъ пиперъ.

Това като излагамъ, моля ви, г-да народни представители, да разглеждате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта проекторешение.

Гр. София, януарий 1941 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за разрешаване износа на 3.000 тона млѣнъ червенъ пиперъ.

Одобрява се следното:

Да се разреши износьтъ на 3.000 (три хиляди) тона млѣнъ червенъ пиперъ отъ реколтата 1940 г.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Които одобряватъ проекторешението за разрешаване износа на 3.000 тона млѣнъ червенъ пиперъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка втора отъ дневния редъ:

Второ четене на законопроекта за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната и поддѣленията му за 1941 бюджетна година, въ размѣръ на 240.000.000 л.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Зам.-докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната и поддѣленията му за 1941 бюджетна година, въ размѣръ на 240.000.000 л.“

Председателствуващъ Димитъръ Пешевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Дени Костовъ.

Дени Костовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Законопроектътъ, разбира се, ще бѣде гласуванъ и на второ четене съ сжщото единодушие, съ което Камарата го прие и на първо четене. Дълженъ съмъ да заявя сжщо, че и азъ ще гласувамъ извънредния бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на войната, тъй както е поисканъ, отъ насъ. Искамъ само да се възползувамъ отъ случая, за да направя нѣколко кратки бележки въ връзка, както съ искания кредитъ, така и съ въпроситъ, които сж тѣсно свързани съ него. Всички въпроси, които се отнасятъ до войската, нѣма никакво съмнение, сж тѣсно свързани съ самия народъ, защото нашата войска изхожда отъ недрата на българския народъ и винаги е била въ най-тѣсенъ контактъ съ него.

Г-да народни представители! Въпроситъ, които сж свързани съ войската, представляватъ единъ комплексъ отъ проблеми, които не могатъ да бѣдатъ разграничени. И ако днесъ ние можемъ да имаме спокойното съзнание, че сме дали на родната армия всички необходими кредити, за да може тя да изпълни дълга си къмъ родината и къмъ народа, въ сжщото време ние трѣбва да имаме съзнанието и дълбоката въра, че сме изпълнили дълга си и къмъ народа, що се касае до моралното въоръжение на нацията. Защото събитията отъ месецъ септемврий по-миналата година и до днесъ доказаха на цѣлия святъ, че не е достатъчно за една войска да има само идеално материално въоръжение. Полската армия бѣше много

добре въоръжена, по последната дума на военната техника, но нейната съпротива се стои само в няколко дни. Финландската армия не беше най-добре въоръжена сравнително. Тя имаше да устоява на един колос. 200 милионен народ, и успя в продължение на три месеца да окаже една много значителна, много удивителна съпротива зашто духът на народа присъствуваше въ сраженията за отбраната на независимостта на малката финландска земя.

Аз мисля, г-да народни представители, че когато ние ще гласуваме този кредит на г-на военния министър и на българското правителство, ние имаме право да изкажем пожелания, да се направи всичко необходимо от българското държавно управление, за да може войникът, който утре би бил повикан да брани границите на родината, да бъде морално въоръжен и бодръ въ своето съзнание, че изпълнява един върховен и голъм дълг към себе си, към челядта си и към земята си. И аз имам предвид обстоятелството, че ние живеем много отговорни времена, пълни съ неизвестности и съ много предстоящи събития. Няма никакво съмнение, че тази пролът е бременна съ голъми и съдобносни ходове за решаване на съвременната война. Аз съм дълбоко убеден, колкото се отнася лично до мен, че новият ред, за който се борят войските на третия Райх, един ред на правда, на човъщина, на справедливост, на нови отношения на свобода между народите срещу реда на плутократията и на юдомасонската проказа, ще дойде и то много скоро, чрез победата на най-великата, най-могъщата и най-чистата армия, каквато святът е виждал да се бори за идеалите на човъчеството — войската на третия Райх. (Един от народните представители ржкоплъска)

Също така аз съм дълбоко убеден, че ние сме призовани тук, на Балканите, въ нашия Югоизток, ние, които сме първенци на Балканския полуостров, били сме и ще останем, ние, които сме били, сме и ще останем най-живият, най-здравият, най-способният и най-упоритят народ въ тази част на Югоизтока, въ изграждането на този нов ред да дадем, чрез своята войска, не само днес, бранейки независимостта и границите на родината си, но и утре, провеждайки новия ред тук, на Балканите, да дадем, казвам, своя принос, за да бъде затвърден този нов ред въ Европа, на Балканите, и да бъдем ние, българите, носители, пазители и поддръжници на този нов съвременен ред на правда и на човъщина.

Аз имам да направя, обаче, само една единствена бележка, а тя е следната: днес събитията ни доказаха, че слабите държави загиват, и морално обезоръжените народи се стопяват и отиват въ робство. Животът принадлежи на силния по дух. И аз искам да видя усилията на министра на войната и на българското правителство именно отправени въ тази посока — да повишим духа на своя народ, да го подготвим за голъми задачи, които събитията ни налагат и които неизбежно ще дойдат, и чрез този повишен дух, изоставяйки тази вѣчна пѣснь на малодушието, че всички събития ще се стекат така, че нашата съдба ще бъде решена от провидението, да дадем необходимите морални предпоставки, за да подготвим народа си за една съпротивна акция и да го убедим, че той, народът, и неговата родна войска съ коващи на съдбините му и че друг път за решаване на свешените български национални идеали няма и не може да има. (Нѣкои народни представители ржкоплъска)

Председателствувашъ Димитър Пешевъ: Има думата г-н докладчикът.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„Чл. 1. Разрешава се на Министерството на войната извънреден бюджетен кредит по бюджетите на същото министерство и поддѣленията му за 1941 бюджетна година, въ размѣръ на 240.000.000 л., който се разпредѣля съгласно съ приложената подробна таблица.

ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

за разходите по извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на войната и поддѣленията му за 1941 бюджетна година, въ размѣръ на 240.000.000 л.

§	Наименование на учреждението и на разходите	Искать се кредити
---	---	-------------------

Министерство на войната

§ 1.	За посрѣщане извънредните нужди въ връзка съ народната отбрана за Министерството на войната, въздушните, морските и трудовите войски, изплащане стойността на доставки на кредити, както и на такива, за които съ издадени държавни съкровищни бонове и за всички други разходи, за които кредитите по редовните параграфи съ се оказали недостатъчни, за 1940 и 1941 бюджетни години, а именно:	
а)	за министерството	229.000.000 л.
б)	за въздушните войски	5.500.000 „
в)	за морските войски	4.500.000 „
г)	за трудовите войски	1.000.000 „
	Всичко	240.000.000 л.

Министърът на финансите, по искане на министра на войната, може да разреши съ заповѣдъ прехвърлянето на суми от една буква въ друга.

Председателствувашъ Димитър Пешевъ: Които приеми заглавието на законопроекта и чл. 1, заедно съ обяснителната таблица, моля, да вдигнат ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Рафаиловъ: (Чете)

„Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покриват от бюджетния излишек по редовния бюджет на държавата за 1940 бюджетна година.“

Председателствувашъ Димитър Пешевъ: Които приеми чл. 2, моля, да вдигнат ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е окончателно приет.

Минаваме към следната точка трета на дневния ред:

Второ четене на законопроекта за уреждане положението на агрономите, лесовъдите, ветеринарните лѣкари и свършилите срѣдни училища по земедѣлие и лесовѣдство въ Добруджа.

Моля докладчика г-н Димитър Марчевъ да докладва.

Г-н министърът на земедѣлието отсъствува. Замяства го г-н министърът на благоустройството.

Докладчикъ Димитър Марчевъ: Г-да народни представители! Въ комисията по Министерството на земедѣлието законопроектът получи едно допълнение. То се състои въ следното. За да може да се подравнят тия три вида чиновници — лесовъди, ветеринари и агрономи — към ония, които съ на държавна служба въ стара България, зачитат им се годините, които тѣ съ прекарвали на служба подъ румънска власть. (Чете)

„ЗАКОНЪ

за уреждане положението на агрономите, лесовъдите, ветеринарните лѣкари и свършилите срѣдни училища по земедѣлие и лесовѣдство въ Добруджа.

Членъ единственъ Агрономите, лесовъдите, ветеринарните лѣкари, свършили висше учебно заведение въ чужбина, признато въ България, както и свършилите срѣдни учебни заведения по земедѣлие и лесовѣдство, които съ добили българско поданство по закона за уреждане поданството въ Добруджа, запазват правото си на свободна практика и на назначаване на държавна служба въ България.

Накрая, за да стане поменатото подравняване, комисията прибави думите: „като им се зачетат и прослужените години подъ румънска власть“.

Председателствувашъ Димитър Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които приеми заглавието и членъ единственъ на законопроекта, съ докладваното допълнение, моля, да вдигнат ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на следната точка пета и последна от днешния ред:

Второ четене на законопроекта за разрешаване на Дирекцията за електрификация на Северна България да сключи заем от фонда „Обществени осигуровки“ в размер на 100.000.000 л.

Моля г-на докладчика да докладва.

Докладчикъ Димитър Митковъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за разрешаване на Дирекцията за електрификация на Северна България да сключи заем от фонда „Обществени осигуровки“ в размер на 100.000.000 л.

Чл. 1. Разрешава се на Дирекцията за електрификация на Северна България да сключи от фонда „Обществени осигуровки“ при Министерството на търговията, промишлеността и гуда заем, в размер на 100.000.000 л., за доставка на материали, машини и др. и извършване строени в връзка с електроснабдяването на областта, съгласно чл. 6 от закона за учредяване на Дирекцията за електрификация на Северна България.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Ще поставя на гласуване. Които приематъ заглавието и чл. 1, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Митковъ: (Чете)

„Чл. 2. Заемътъ се отпуща при следните условия:

а) Фондътъ „Обществени осигуровки“ ще внася на Дирекцията за електрификация на Северна България, при поискване от последната, в зависимост от нуждите ѝ, отдели частици суми, окръжени в милиони лева, до размера на пълната сума на заема от 100.000.000 л.

Дирекцията за електрификация на Северна България ще плаща годишно лихва 5% върху частичните суми от дена на получаването имъ.

На датата на извършването на последната вноска от частичните суми, сумата от 100.000.000 л., увеличена с изтеклитъ лихви от отделилите частици суми, капитализирани шестмесечно се превръщатъ в анюитетен заем, платимъ в срокъ от 15 години, начина от датата на последната вноска, с 5% годишна лихва, чрезъ равни шестмесечни вноски, съдържащи лихви и погашения, с падежъ 1 юлий — 3 декември всъка година.

б) Редовното изплащане на заема Дирекцията за електрификация на Северна България гарантира с приходитъ, изброени в чл. 4 на закона за учредяването на Дирекцията за електрификация на Северна България.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Димитър Митковъ: (Чете)

„Чл. 3. Изплащането на анюитетните вноски от Дирекцията за електрификация на Северна България ще става от постъпленията на приходитъ, които се считатъ блокирани до размера на вноскитъ, като за целта се предвиждатъ ежегодно в бюджета на Дирекцията за електрификация на Северна България необходимитъ кредити.

Вземанията на фонда сж привилегирани и се удовлетворяватъ предъ всички вземания противъ Дирекцията за електрификация на Северна България отъ публично-правенъ и частно-правенъ характеръ.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ е окончателно приетъ.

Г-да народни представители! Днес изтича 7-дневниятъ срокъ, в който трѣбва да се опредѣли, кога ще бѣде поставена на разглеждане интерпелацията, отправена до г-на министър-председателя отъ нѣколко души народни представители.

Съгласно чл. 63, алинея втора, отъ правилника, моля правителството да направи своитъ изявления.

Министъръ Добри Божиловъ: По решение на Министерския съветъ, моля, да се отложи разглеждането на тая интерпелация.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Ще поставя на гласуване . . .

Тодоръ Поляковъ: Да се изкажемъ по въпроса.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: По тоя въпросъ не мога да допуща разисквания. Това е постоянната практика на Парламента.

Тодоръ Поляковъ: Това е единъ много същественъ въпросъ. Защо да не можемъ да се изкажемъ?

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: По този въпросъ, г-нъ Поляковъ, не може да се разисква.

Ще поставя на гласуване предложението на правителството.

Тодоръ Поляковъ: Какъ така! Нѣмате право. Трѣбва да се изкажемъ. Какъ да не мога да станатъ разисквания! Трѣбва да ни дадете думата да се изкажемъ, г-нъ председателю.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: (Звъни)

Тодоръ Поляковъ: Г-нъ министърътъ на финанситъ иска, отъ името на министър-председателя, да се отложи разглеждането на интерпелацията. Ние ще се изкажемъ въ смисълъ, че пъкъ не трѣбва да се отлага.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Г-нъ Поляковъ! По тоя въпросъ не мога да допуща разисквания по никакъвъ начинъ.

Ангелъ Държански: Има едно предложение за отлагане разискванията. Ние трѣбва да се изкажемъ по него. Това е наше право.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Които приематъ предложението на правителството за отлагане разискванията по интерпелацията, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Тодоръ Поляковъ: Азъ протестирамъ. Вие нарушавате правилника.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: (Звъни) Моля, г-нъ Поляковъ! Прави Ви бележки. Седнете си на мѣстото.

Тодоръ Поляковъ: Нарушавате правилника.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: (Звъни) Вие не знаете правилника.

Тодоръ Поляковъ: Не даватъ на Парламента да си каже думата. Страхъ ли Ви е да се каже една дума въ Парламента, накѣде се води страната? Нарушавате правилника.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: (Продължително звъни) Вие не знаете правилника, а приказвате.

Тодоръ Поляковъ: Ние искаме да си кажемъ думата. Петъ души народни представители питатъ и искатъ да си кажатъ думата, защото вие водите страната по неизвестни пътища.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: (Звъни) Най-напредъ научете правилника и практиката по него и тогава приказвайте.

Тодоръ Поляковъ: Ние протестираме.

Председателствуващъ Димитър Пешевъ: Г-да народни представители! Съ съгласието на правителството, за следното заседание утре, 6 февруарий, ви предлагамъ следния дневенъ редъ:

Второ четене на законопроектитъ:

1. За допълнение на закона за гражданската мобилизация.

2. За уреждане правата на лѣкаритъ, жболѣкаритъ, фармацевтитъ, милосърднитъ сестри, фелдшеритъ и акушеркитъ въ Южна Добруджа.

3. За допълнение на наредбата-законъ за признаване въ царството дипломи отъ чуждестранни висши учебни заведения.

4. За уреждане положението на учителитъ по ведомството на Министерството на народното просвѣщение въ Добруджа.

5. За приемане на служба по Министерството на железниците, пощите и телеграфите българите от Северна и Южна Добруджа.

6. За постройка на сграда за Министерството на търговията, промишлеността и труда

Първо четене на законопроектите:

7. За сключване на заемъ отъ Министерството на земеделието и държавните имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, въ размъръ на 566.500.000 л., за покриване разходите по извънредния бюджетенъ кре-

дитъ по бюджета на министерството за 1941 бюджетна година.

8. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти за 1941 бюджетна година, въ размъръ на 566.500.000 л.

Кои то приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 17 ч. 50 м.)

Подпредседателъ: **ДИМИТЪРЪ ПЕШЕВЪ**

Секретари: **НИКОЛАЙ СУЛТАНОВЪ**
СТЕФАНЪ БАГРИЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**